

Pieczętka szkoły

Kod ucznia	Suma punktów
------------	--------------

KONKURS GEOGRAFICZNY
DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH
WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO
W ROKU SZKOLNYM 2020/2021
ETAP WOJEWÓDZKI

Instrukcja dla ucznia:

- Test konkursowy zawiera **30** zadań. Na ich rozwiązanie masz **90** minut.
- Test składa się z dwóch części. Z pierwszej części odpowiedzi należy wpisać na kartę odpowiedzi. Swoją błędną odpowiedź otocz kółkiem i ponownie prawidłowo zaznacz odpowiedź zgodnie z instrukcją znajdującą się przy karcie odpowiedzi. Drugą część testu należy wykonać zgodnie z poleceniem.
- Możesz uzyskać maksymalnie **75** punktów.
- Możesz korzystać tylko z przyborów do pisania (pióra lub długopisu) oraz linijki lub ekierki.
- Pisz czytelnie.
- Odpowiadaj zgodnie z poleceniem, np. jeżeli masz skreślić, tzn., że masz skreślić, a nie podkreślić.
- Odpowiedzi udzielane ołówkiem nie będą oceniane.
- Nie używaj korektora, a błędne zapisy w teście wyraźnie przekreśl symbolem „ X ”.
- Wyłącz telefon komórkowy i oddaj opiekunowi lub połóż w wyznaczonym przez Komisję miejscu.

Powodzenia!

Część I

Za zadania w części I (1 – 10) możesz uzyskać po 1 punkcie.

Tylko jedna odpowiedź jest prawidłowa. Zaznacz prawidłową odpowiedź i przenieś ją na kartę odpowiedzi, którą zamieszczono na ostatniej stronie .

Zadanie 1.

- A. Konsekwencjami ruchu obrotowego są: pory roku, siła Coriolisa i czas.
- B. Konsekwencjami ruchu obrotowego są: pory doby, siła Coriolisa i czas.
- C. Konsekwencjami ruchu obrotowego są: pory doby, pory roku i siła Coriolisa
- D. Konsekwencjami ruchu obrotowego są: pory roku, widoma wędrówka sfery niebieskiej i czas.

Zadanie 2.

- A. System przyrodniczy Ziemi składa się ze wzajemnie oddziaływujących na siebie sfer: atmosfery, hydrosfery, litosfery, pedosfery i biosfery.
- B. System przyrodniczy Ziemi składa się ze wzajemnie oddziaływujących na siebie sfer: atmosfery, geosfery, litosfery, pedosfery i biosfery.
- C. System przyrodniczy Ziemi składa się ze wzajemnie oddziaływujących na siebie sfer: atmosfery, hydrosfery, litosfery, antroposfery i biosfery.
- D. System przyrodniczy Ziemi składa się ze wzajemnie oddziaływujących na siebie sfer: magnetosfery, hydrosfery, litosfery, pedosfery i biosfery.

Zadanie 3.

- A. Europejskie stolicy to między innymi: Warszawa, Ateny, Berlin, Taszkient, Londyn.
- B. Azjatyckie stolicy to między innymi: Tokio, Moskwa, Pekin, Delhi, Seul.
- C. Amerykańskie stolicy to między innymi: Kingston, Lima, Manila, Kabul, Buenos Aires.
- D. Afrykańskie stolicy to między innymi: Luanda, Algier, Dżuba, Dakar, Pretoria.

Zadanie 4.

- A. W basenie Morza Śródziemnego znajdują się morza: Czarne, Liguryjskie, Celtańskie, Andamańskie, Marmara.
- B. W basenie Morza Śródziemnego znajdują się morza: Balearskie, Adriatyckie, Karskie, Barentsa, Jońskie.
- C. W basenie Morza Śródziemnego znajdują się morza: Liguryjskie, Tyrreńskie, Egejskie, Kreteńskie, Jońskie.
- D. W basenie Morza Śródziemnego znajdują się morza: Jońskie, Arafura, Egejskie, Adriatyckie, Celtańskie, Liguryjskie.

Zadanie 5.

- A. Pak lodowy to rozległa pokrywa lodowa zajmująca całe wyspy lub kontynenty.
- B. Pak lodowy to fragment oderwany od lodu szelfowego.
- C. Pak lodowy to pojedyncze wzniesienia wystające ponad pokrywę lodową.
- D. Pak lodowy to wieloletni, pływający lód morski.

Zadanie 6.

- A. Rzeźba Pojezierza Olsztyńskiego została głównie ukształtowana przez rzekę Łynę.
- B. Rzeźba Pojezierza Olsztyńskiego została głównie ukształtowana przez lądolód.
- C. Rzeźba Pojezierza Olsztyńskiego została głównie ukształtowana przez wiatr.
- D. Rzeźba Pojezierza Olsztyńskiego została głównie ukształtowana przez Morze Bałtyckie.

Zadanie 7.

- A. Najlicniejszą mniejszością narodową w Polsce są Niemcy.
- B. Najlicniejszą mniejszością narodową w Polsce są Ukraińcy.
- C. Najlicniejszą mniejszością narodową w Polsce są Białorusini.
- D. Najlicniejszą mniejszością narodową w Polsce są Rosjanie.

Zadanie 8.

- A. Charakterystyczna cecha klimatu Antarktydy to roczna amplituda temperatur wynosząca ok. 15° C.
- B. Charakterystyczna cecha klimatu Antarktydy to roczna suma opadów przekraczająca ok. 600 mm.
- C. Charakterystyczna cecha klimatu Antarktydy to długość okresu wegetacyjnego wynosząca 4 miesiące.
- D. Charakterystyczna cecha klimatu Antarktydy to występowanie bardzo silnych wiatrów.

Zadanie 9.

- A. Rdzenna ludność Australii to Innuici.
- B. Rdzenna ludność Australii to Aborygeni.
- C. Rdzenna ludność Australii to Lapończycy.
- D. Rdzenna ludność Australii to Zambosi.

Zadanie 10.

- A. Granicę europejsko-azjatycką stanowią góry Pireneje.
- B. Granicę europejsko-azjatycką stanowią góry Alpy.
- C. Granicę europejsko-azjatycką stanowią góry Ural.
- D. Granicę europejsko-azjatycką stanowią góry Karpaty.

Rozwiązania zadań od 1 – 10 przenieś na kartę odpowiedzi, którą zamieszczono na ostatniej stronie.

Część II

Zadanie 11. (0 - 7 pkt.)

Do każdego opisu **dobierz** odpowiedni termin geograficzny wybierając spośród:

skala, mapa, plan, szkic, poziomica, izobara, izoterma, izobata, siatka geograficzna, siatka kartograficzna, długość geograficzna, szerokość geograficzna, południk, równoleżnik.

- a) Układ południków i równoleżników na płaszczyźnie:
- b) Linia na mapie łącząca punkty o tej samej wysokości bezwzględnej:
- c) Rysunek przedstawiający w skali, w odpowiednim odwzorowaniu kartograficznym, na płaszczyźnie przy użyciu znaków umownych powierzchnię Ziemi lub jej część:
- d) Linia na mapie łącząca punkty o jednakowej wartości ciśnienia atmosferycznego:
- e) Stosunek odległości na mapie do odpowiadającej jej odległości w terenie:
- f) Kąt zawarty między płaszczyzną równika a pionem przechodzącym przez dany punkt na Ziemi:

g) Linia łącząca najkrótszą drogą po powierzchni Ziemi dwa bieguny:

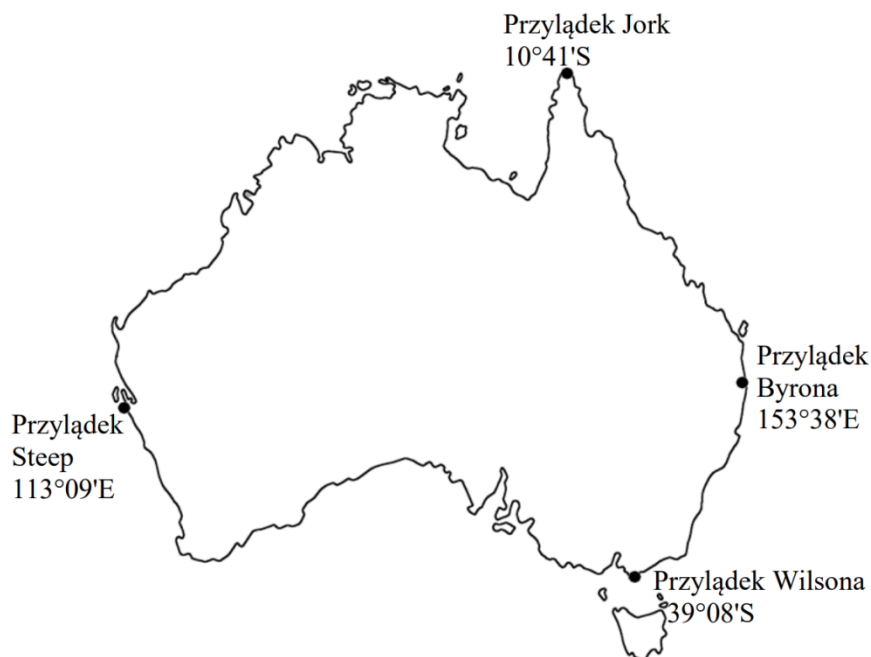
Zadanie 12. (0 - 1 pkt.)

Na mapie przedstawiono skrajne punkty Australii.

Oblicz rozciągłość południkową tego kontynentu. Wynik podaj w stopniach i minutach.

Obliczenia:

Odpowiedź : rozciągłość południkowa Australii wynosi

Zadanie 13. (0 - 3 pkt.)

W poniższych zdaniach **pokreśl** prawidłowe odpowiedzi.

- a) Maksymalna wartość długości geograficznej wynosi: 0° , 90° , 180° , 360° .
- b) Maksymalna wartość szerokości geograficznej wynosi: 0° , 90° , 180° , 360° .
- c) Południki wyznaczają kierunki: północ, południe, wschód, zachód.
- d) Równoleżniki wyznaczają kierunki: północ, południe, wschód, zachód.
- e) Stojąc na biegunie południowym, mogę pójść w kierunku: północnym, południowym, wschodnim, zachodnim.

Zadanie 14. (0 - 2 pkt.)

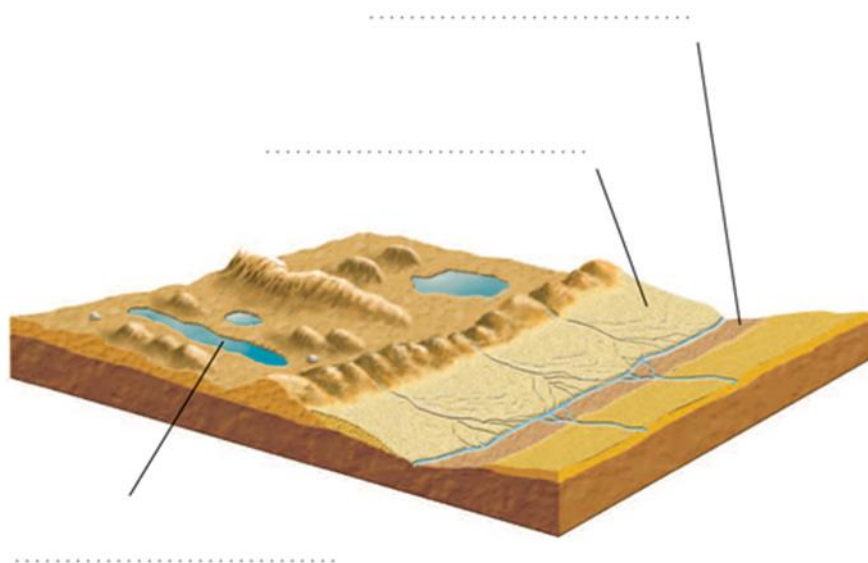
Zaznacz wszystkie cechy, które są wspólne dla krajobrazu pustyni lodowej Antarktydy i pustyni zwrotnikowej Sahary.

- a) Roślinność prawie nie występuje.
- b) Powierzchnia pokryta jest lądolodem.
- c) Występują dni dłuższe niż doba.
- d) Opady są bardzo małe, poniżej 200 mm.
- e) Opady występują w postaci śniegu.
- f) Gleby mają słabo wykształcony profil lub nie występują.

Zadanie 15 (0 - 6 pkt.)

- a) **Rozpoznaj** formy polodowcowe. **Zapisz** ich nazwy w odpowiednim miejscu na schemacie wybierając spośród:

pradolina, morena czołowa, rynna jeziorna, sandr.

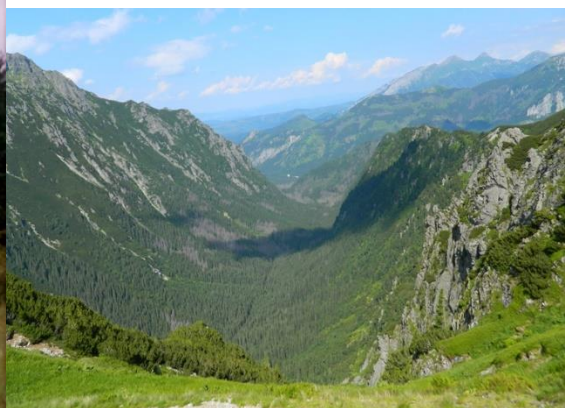

- b) Poniższe fotografie przedstawiają dwie charakterystyczne formy polodowcowe. **Rozpoznaj** je i **wpisz** ich nazwy do tabeli. **Podaj** również przykłady krainy geograficznej, w której występują poniższe formy wybierając spośród:

Nizina Mazowiecka, Tatry, Pojezierze Pomorskie.

Fot.1

Fot. 2

Numer fotografii	Nazwa formy polodowcowej	Nazwa krainy geograficznej, w której występuje forma terenu
1.		
2.		

- c) Na mapie Polski **zaznacz** w odpowiednich kwadratach literami (M, T lub P) rozmieszczenie krain :

M - Nizina Mazowiecka

T - Tatry

P - Pojezierze Pomorskie

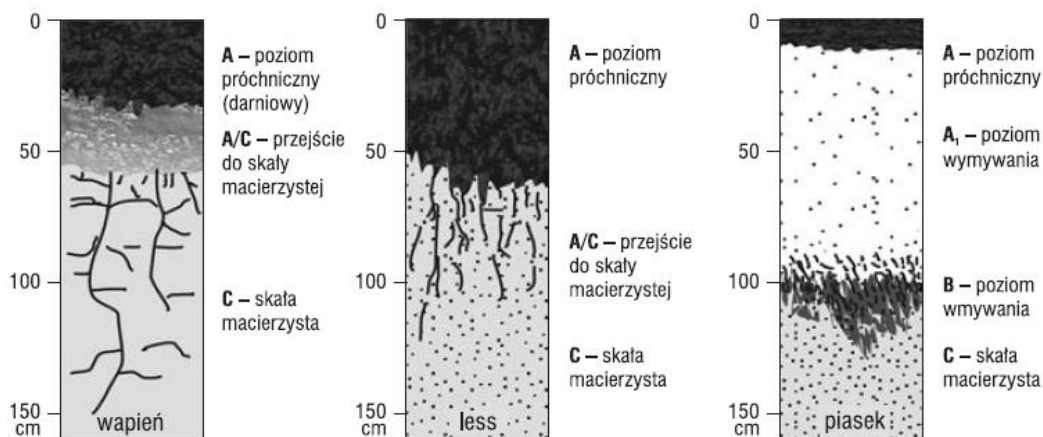
Zadanie 16. (0 - 5 pkt.)

Wykonaj zadania dotyczące gleb w Polsce.

- a) **Rozpoznaj** gleby na podstawie profili glebowych i **wpisz** ich nazwy odpowiednio pod profilami.

Nazwy gleb **wyberz** spośród:

czarnoziem, gleba bielnicowa, gleba brunatna, rędzina.

- b) **Podkreśl** dwa regiony (spośród wymienionych), które charakteryzują się stosunkowo dużym udziałem żyznych gleb .

Nizina Mazowiecka	Tatry	Wyżyna Lubelska	Wyżyna Śląska	Żuławy Wiślane
-------------------	-------	-----------------	---------------	----------------

c) **Podkreśl** nazwę gleby, która nie występuje na Pojezierzu Mazurskim.

bielicowa	brunatna	mada rzeczna	czarnoziem
-----------	----------	--------------	------------

d) Na podstawie opisu **rozpoznaj** typ gleby wybierając spośród:

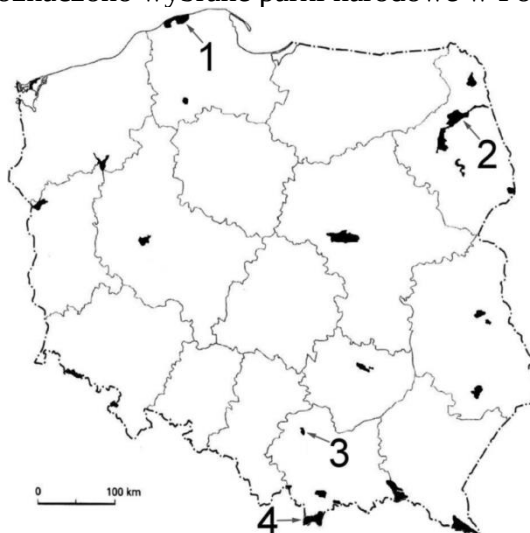
czarnoziem, mada rzeczna, rędzina.

1. Tworzą się w dolinach i deltach rzek. Są to gleby żyzne często wykorzystywane rolniczo.

.....
2. Gleby o dobrze wykształconym poziomie próchnicy, bardzo żyzne, powstają na głównie na podłożu lessowym; wykorzystywane do uprawy np.: pszenicy, buraków cukrowych.
.....

Zadanie 17. (0 - 1 pkt.)

Na mapie numerami 1–4 oznaczono wybrane parki narodowe w Polsce.

Na terenie jednego z oznaczonych na mapie parków narodowych odbyła się wycieczka szkolna, podczas której uczniowie mogli obserwować: jaskinię, ostaniec krasowy (maczugę), dolinę Prądnika.

Podaj nazwę parku narodowego, na terenie którego odbyła się wycieczka oraz numer, którym oznaczono ten park na mapie.

Nazwa parku narodowego.....

Numer na mapie.....

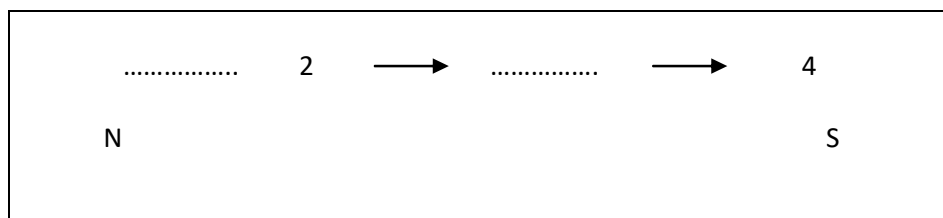
Zadanie 18. (0 - 2pkt.)

Wybierz zestaw formacji roślinnych, który będzie przedstawiał schemat stref klimatyczno-roślinno-glebowych na półkuli północnej w Afryce. W wyznaczone miejsce **wpisz** literę schematu A, B, C lub D., natomiast w ramce w miejscach wypunktowanych **wpisz** cyfry formacji roślinnych 1, 2, 3 lub 4.

A. 1 – sawanna, 2 – wilgotny las równikowy, 3 – roślinność śródziemnomorska,
4 – pustynie i półpustynie

B. 1 – wilgotny las równikowy, 2 – roślinność śródziemnomorska, 3 – pustynie i
półpustynie, 4 – sawanna

- C. 1 – pustynie i półpustynie, 2 – sawanna, 3 – wilgotny las równikowy,
4 – roślinność śródziemnomorska
- D. 1 – roślinność śródziemnomorska, 2 – pustynie i półpustynie, 3 – sawanna,
4 – wilgotny las równikowy

Litera schematu:

Zadanie 19. (0 - 3 pkt.)

a) **Uzupełnij** tabelę.

Do poniższych atrakcji turystycznych Europy **dopisz** nazwę państwa na terenie którego znajdują się wybierając spośród:

Franca, Litwa, Czechy, Włochy, Dania.

Atrakcja turystyczna	Państwo
Zamek w Trokach	
Hradczany, Złota Uliczka	
Lazurowe Wybrzeże	
Legoland	

- b) Na fotografii przedstawiono jedną z największych atrakcji turystycznych Europy.
Wpisz do tabeli nazwę państwa oraz nazwę miasta na terenie którego atrakcja się znajduje.

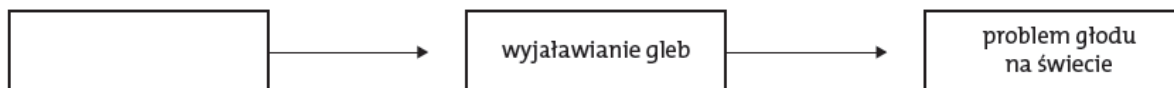

Nazwa państwa	
Nazwa miasta	

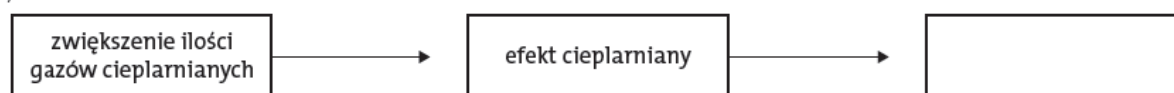
Zadanie 20. (0 - 3 pkt.)

Uzupełnij ciągi przyczynowo - skutkowe właściwymi i określeniami wybierając spośród:
topnienie lodowców i lądolodów, zbyt intensywny rozwój rolnictwa, wzrost średniej temperatury powietrza, spalanie dużej ilości węgla.

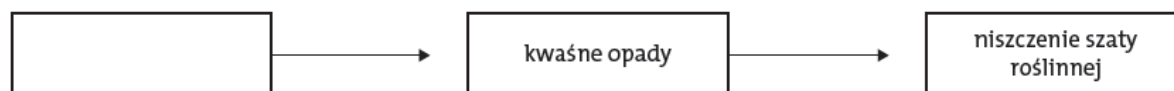
a)

b)

c)

Zadanie 21. (0 - 4 pkt.)

Na zdjęciu satelitarnym przedstawiono cyklon tropikalny.

Wybierz i podkreśl właściwe określenia dotyczące cyklonu tropikalnego przedstawionego na zdjęciu satelitarnym.

- a) Cyklon tropikalny powstał nad *Oceanem Atlantyckim / Oceanem Spokojnym*.
- b) Cyklon tropikalny to ogromny układ *wysokiego ciśnienia / niskiego ciśnienia*.
- c) Cyklony tropikalne powstają w warunkach *kiedy temperatura wody przekracza 25° C i jest wyższa od temperatury powietrza / temperatura wody przekracza 25° C i jest niższa od temperatury powietrza*.
- d) Cyklon tropikalny przedstawiony na zdjęciu nosi nazwę *tajfun / huragan*.

Zadanie 22. (0 - 2 pkt.)

Zaznacz (wyróżnij) cztery regiony świata, które są obszarami wzmożonej aktywności sejsmicznej.

- a) Półwysep Kalifornijski
- b) Grenlandia
- c) Wyspy Japońskie
- d) Włochy
- e) Półwysep Skandynawski
- f) Australia
- g) Islandia
- h) Irlandia

Zadanie 23. (0 - 4 pkt.)

Wpisz do tabeli po trzy informacje dotyczące Japonii, Chin i Indii wybierając spośród podanych niżej.

Uwaga: wpisz do tabeli tylko cyfry.

- (1) najnowocześniejszy przemysł przetwórczy na świecie, (2) najludniejsze państwo świata,
 (3) system kastowy, (4) współczynnik przyrostu naturalnego wynosi ok 5%,
 (5) bardzo wysoki poziom analfabetyzmu, (6) częste trzęsienia ziemi,
 (7) zatrudnienie w usługach przekracza 70%, (8) największy światowy eksporter,
 (9) drugie miejsce na świecie pod względem produkcji ryżu i herbaty.

Japonia	Chiny	Indie
1.	1.	1.
2.	2	2.
3.	3.	3.

Zadanie 24 (0 - 3 pkt.)

Podkreśl poprawne dokończenie każdego zdania.

1. Im dalej od równika, tym średnia temperatura powietrza jest	A. wyższa B. niższa
2. W miarę oddalania się od morza opady są coraz	A. mniejsze B. większe
3. Zimne prądy morskie	A. zwiększają ilość opadów B. wysuszają klimat

4. W Polsce najbardziej nagrzane i oświetlone są stoki o ekspozycji	A. północnej B. południowej
5. Wraz ze wzrostem wysokości nad poziomem morza ciśnienie atmosferyczne	A. rośnie B. maleje
6. W miarę oddalania się od równika amplitudy temperatur są coraz	A. mniejsze B. większe

Zadanie 25. (0 - 3 pkt.)

Na podstawie opisów **rozpoznaj** atrakcje turystyczne Polski i **wpisz** do tabeli nazwę miejscowości , w której się one znajdują, wybierając spośród podanych:

*Białystok, Żelazowa Wola, Licheń, Wieliczka, Zamość,
Kraków, Malbork, Warszawa, Toruń, Gniezno.*

Lp.	Opis	Nazwa miejscowości
1.	Znajduje się tu dom, w którym urodził się wybitny polski kompozytor i pianista epoki romantyzmu.	
2.	Przez prawie sześć wieków był stolicą Polski. Znajduje się tam najstarszy w Polsce uniwersytet.	
3.	Miasto wpisane na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Przyrodniczego UNESCO. Wyjątkowy w skali europejskiej przykład renesansowego zespołu architektonicznego, zwanego „miastem idealnym”.	
4.	Jest tam jeden z największych w Europie średniowiecznych ceglanych zamków obronnych.	
5.	Zbudowano tu największą świątynię katolicką w Polsce.	
6.	Barokowy zespół pałacowo-parkowy Branickich, zwany Wersalem Podlaskim, siedziba akademii medycznej.	

Zadanie 26. (0 - 2 pkt.)

Podaj główny czynnik lokalizacji, który wpłynął na powstanie każdego z wymienionych okręgów przemysłowych wybierając spośród:

duża liczba wykwalifikowanej kadry pracowniczej, dogodne warunki glebowe, położenie nad wodą, warunki klimatyczne, bogata baza surowcowa

Okręg przemysłowy	Czynnik
Górnośląski	
Gdański	
Warszawski	

Zadanie 27. (0 - 3 pkt.)

Przyporządkuj wymaganiom glebowym i klimatycznym roślinę.

Wpisz do 2 (drugiej) kolumny małą literę rośliny, która odpowiada odpowiednim wymaganiom glebowym i klimatycznym.

Roślina	Wpisana litera rośliny	Wymagania glebowe i klimatyczne
1	2	3
a. kawa		A. Roślina uprawiana w klimacie umiarkowanym chłodnym i na obszarach górskich, rośnie na słabych glebach
b. owies		B. Roślina uprawiana w strefie umiarkowanej na żyznych glebach, W czasie dojrzewania wymaga dużego nasłonecznienia.
c. buraki cukrowe		C. Wieloletnia roślina wymagająca żyznych gleb i ciepłych klimatów strefy międzyzwrotnikowej.
d. ryż		D. Wymaga dobrych gleb i wysokiej temperatury (18-25°C) w ciągu całego okresu wzrostu. Ponad 90% światowych zbiorów pochodzi z obszarów monsunowych.

Zadanie 28. (0 - 2 pkt.)

Wpisz do tabeli przykłady dwóch pozytywnych i dwóch negatywnych wpływów transportu na życie ludności.

<i>Wpływ transportu na życie ludności</i>	
<i>pozytywny</i>	<i>negatywny</i>
1.	1.
2.	2.

Zadanie 29. (0 - 4 pkt.)

Wydobywanie węgla brunatnego metodą odkrywkową odpowiada za ogromne zmiany w środowisku geograficznym. **Podaj** po jednym przykładzie zmian dla litosfery, hydrosfery, gleb i szaty roślinnej.

Przykłady zmian **wpisz** do tabeli.

Element środowiska	Zmiany związane z wydobyciem węgla brunatnego
Litosfera	
Hydrosfera	
Gleby	
Szata roślinna	

Zadanie 30. (0 – 5 pkt.)

Rozwiąż krzyżówkę wpisując odpowiedzi w odpowiednie miejsca.

1. Największa wyspa na świecie.
2. Najwyższa wyżyna na świecie.
3. Największe państwo świata.
4. Największy las iglasty na świecie.
5. Najgłębsza depresja na świecie.
6. Największa pustynia na lądzie.
7. Najcieplejszy kontynent na świecie.
8. Największe jezioro na świecie.
9. Najgłębsze jeziora świata.
10. Kosmos inaczej.
11. Najdłuższy równoleżnik.
12. Największa planeta w Układzie Słonecznym.
13. Najmniejszy kontynent.
14. Największe zwierzę na świecie.
15. Najmniejsze państwo na świecie.

				1.															
2.																			
				3.															
4.																			
				5.															
					6.														
					7.														
8.																			
					9.														
10.																			
					11.														
					12.														
13.																			
					14.														
15.																			

Karta odpowiedzi do części I.

**Zaznacz prawidłową odpowiedź zakreślając dużym „X” właściwą literę.
Błędną odpowiedź otocz kółkiem i ponownie prawidłowo zaznacz kolejną odpowiedź.**

Nr zad.	Odpowiedzi				Liczba punktów (wypełnia komisja)
1.	☐ A	☐ B	☐ C	☐ D	
2.	☐ A	☐ B	☐ C	☐ D	
3.	☐ A	☐ B	☐ C	☐ D	
4.	☐ A	☐ B	☐ C	☐ D	
5.	☐ A	☐ B	☐ C	☐ D	
6.	☐ A	☐ B	☐ C	☐ D	
7.	☐ A	☐ B	☐ C	☐ D	
8.	☐ A	☐ B	☐ C	☐ D	
9.	☐ A	☐ R	☐ C	☐ D	
10.	☐ A	☐ B	☐ C	☐ D	

Suma punktów za część I:
(wypełnia komisja)

--	--

